



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput decimum primum. Quibus modis Calvinus doctrinam suam
propagare coeperit: & quibus Apostolis (scilicet) ad hoc usus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

obiit. Ab omni certè, quàm diu Engolismæ fuit, quæ Catholicæ contraria esset, religionis exercitio, precibus ac concionibus abstinuit: illud solum in omni sermone quem cum tribus illis (de quibus supra) Ecclesiasticis habebat, professus, se veritatem indagare velle. Tilius haustis animo Caluini opinionibus, miro desiderio eos videndi incensus qui Catholicæ Ecclesiæ bellum indixerant, Geneuam primum, inde in Germaniam profectus, assumpto Comite Caluino. Id ægerimè ferens Tilius frater Curie Parisiensis Protonotarius, fratrem sequutus, breui in Galliam rediit, resto in Germania Caluino, qui postmodum Rufo, de quo supra, in familiam se dedit: in cuius comitatu plerosque Catholicæ fidei aduersariorum antesignanos visitauit atque alloquutus est. Memorabile est quod quum Caluinus a Bucero ad Erasmus, tergiversantem adhuc, nec hæreticorum libidini obsequentem, adductus esset, isque de intricatis aliquot religionis capitibus sermonem cum ipso contulisset, ad Bucerum conuersa oratione Caluinum demonstrans dixisse fertur: *Video magnam pestem oriri in Ecclesia contra Ecclesiam.* Simile quid de Berengario primo Sacramentarium auctore historiæ testatur, nimirum quum is in Fulberti Carnutensis Episcopi in lecto decumbentis cubiculum ingressus esset, sanctum virum à circumstantibus quæsisse, Quid is esset hominis, cui diabolus auribus nescio quid insufflantem videret. Tilius porro tam in patriam quàm ad meliorem mentem reuersus, Caluini doctrinam repudiavit, & ab ea semper postea abhorruit. Caluinus e contra ægrè ferens primo hoc veluti trophæo se defraudatum, Tilium quibus poterat modis suggillabat, turpiter eum defecisse, & ad Papistas se recepisse, in Præfatione Commentariorum super Psalmos scribens, nec vquam deinde eius memoriam nisi per conuicium & probrum vsurpans. Tilius interim, contemptis his latratibus, publice facta, vt diximus, Lutheranismi (neque enim tum Calvinismus adhuc notus erat) abiuratione, Archidiaconus electus est: (de qua dignitate cum Renaudio, in Gallicis historijs ob prodicionem ac rebellionem, cuius signum ijs temporibus primus popularibus suis extulit, nō so, longa ei lis fuit) & quantum antea in promouenda, tantum deinceps in impedienda ac retundenda noua religione diligentia adhibuit.

QUIBUS MODIS CALVINUS DOCTRINAM suam propagare cœperit: & quibus Apostolis (scilicet) ad hoc vsus sit.

CAPVT X.

ARGUMENTUM.

- I. Calvinus apud Pictauos merces suas exponere incipit.
- II. Prima eius dogmata siue propositiones.
- III. Primum Calvinisticum Pictauis in horro quodam celebratum Consilium.
- IV. Primi Caluini Apostoli.
- V. Inuentus scholastica à Calvinistis seducta.
- VI. Mos omnium hæreticorum in sacerdotum vitia invehendi.

I. CALVINUS in Galliam reuersus, Pictauam concessit, & in doctorum hominum, quibus antea ex aliorum sermonibus notus erat, familiaritatem facile se insinauit. Tam scientia enim siue doctrina quam virtus facile amatores inuenit: & excellentia, siue ad bonum siue ad malum, ingenia, vt Philo ait, diu latere non possunt. Nec vllum commercij genus est, quo homines etiam maxime inter se peregrini, atque adeo absentes facilius colligantur, quam doctrinæ ac literarum. Harum commendatione Caluinus breui multorum sibi amicitiam adiunxit; & inter alios Francis Fonqueti, Prioris Monasterij Moulsteriensis, qui & hospitium ipsi præbuit: nec non Caroli Lesagi, Scholæ apud Pictauenses Rectoris in eodem quo Caluinus oppido nati, magnæ existimationis viri, præsertim apud regis matrem, regni tum gubernatricem: quæ & ipsa parum abfuit, quin fuerit seducta. Caluinus interim contracta eum doctis illorum locorum viris familiaritate ita utebatur, vt frequentem quidem faceret religionis mentionem, sed obscuram admodum & magis ad tentandum quam ad docendum. Tandem vero nonnullis secretis suæ religionis, & quid ipse de Lutheri, Melancthonis, & Zuinglij, quasi triumvirum opinionibus sentiret, aperuit. & in loca quam maxime potuit secreta abductis, scripta sua & precandæ formulas à se conceptas ostendit, & in genua pro-

volutus ad communes secū preces inuitavit: quas magna vehementia & devotione, vt videbatur, recitabat. Quia vero facile intelligebat ad institutum suum perficiendum non tantum hominum de schola operā, sed etiam magnorū & in Reipublicæ administratione constitutorum auctoritatem requiri: primam machinam Renerio Episcopalis sedis Vicario generali ad mouendam statuit.

II. Quum ergo apud hunc die quodam vnā cum alijs litteratis hominibus in horto diuersaretur, & religionis, ac Lutheri & Zuinglij opinio nū iniecta esset mentio (neque enim tum doctis tantum, sed etiam indoctis, & sæpius quidem inter pocula de religioni disputare solenne erat) Caluinus bene ad hanc rem præparatus, præcipua religionis capita explicare aggressus, tandem sermonē suū omnem in disputatione de Missæ sacrificio cōsumsit. Inter alia querebatur, Lutherum plagam hanc, quam in crustare potius quam sanare conatus sit, è mala fere peiorem fecisse. Et non aliter quam ijs qui per noctis vmbra iter faciunt, velut scintillam tantum exiguam apparuisse, ac viam leuiter tantum & perfunctorie commonstrasse. Inde factum, vt multos Papatu errores ferendo fouerit. Atqui remedijs multo asperioribus & cauterijs opus esse: & Romanæ Ecclesiæ idololatriam (sic diuina appellabat officia) vno impetu esse prosterrendam atque euertendam, & pristinae integritati (suas imaginationes intelligens) omnia restituenda. Ante omnia vero rā Pontificia quam Lutherana profligata Missa, Cœnam Domini eiusque ritus ad pristinae formæ amissim exigendos esse. Barbarum quippe esse & impium, Christum è cœlo detrahere, & ligatum quasi & compeditum per Sacramentum hoc traducere, ac tandem manducare. Talem quippe manducationem spirituale non esse, nec per fidem fieri. Quod eò dicebat, vt inter Lutherum & Zuinglium mediam quandam viam ingrederetur, nec corporis realitatem omnino tollere videretur. Atqui si corporalitas à corpore tollatur, vbi, quæso, realitas illa permanebit? sit quomodo realitas illa subsistere poterit, quum Caluinus dicat, Christum secundum humanam suam naturam in cœlo manere: panem vero & vinum nihil aliud esse quam arrham & sigillum, quo omnia à Christo nobis promissa confirmantur? Quamuis autem Caluinus primum se huius doctrinæ de veto Cœnæ Dominicæ intellectu, & vera Christi præsentia, auctorem iactet: certum tamen est hæresin hanc à VViclephi schola & libris eum hausisse; de quo

supra satis multa diximus: vt etiam ex ijs colligi potest quæ in Actis Concilij Constantiensis & apud Prisbramum, qui VViclephianam eiecit hæresin, leguntur. Discipuli deinde aliquot Caluinianum carnis Christi per fidem manducandæ modū commenti sunt, contra magistri auctoritatem negantes materialis carnis communionem per S. Spiritus irradiationem animæ impertiri posse, & similitudinem à Sole, qua Caluinus vtitur, irridentes. In vniuersum docent, realem Iesū Christi substantiam, non vero corporalem, animæ infundi & communicari. Quis autem non videt inuisibilem hanc substantiam Platoniarum idearum similem esse? Alij nouam nescio quam transsubstantiationē confingunt, sic vt substantiæ panis, substantia corporis Iesū Christi adiungatur: quæ tamen iam non Transsubstantiatio, sed Vltra aut Cōsubstantiatio dicenda erit. Et hi à Lutheranorum opinione non multum absunt. Alij explosa Transsubstantiatione, nescio quam nouam, & non minus re quam nomine agrestem & absurdam Transconditionationem admittunt. Ipse certe Caluinus, de Sacramento hoc loquens, vocibus his, irradiatione, traiectione, defluxu, destillatione, inspiratione, &c. frequenter vtitur: cuiusmodi multæ aliæ phrasæ apud eundem & alios occurrunt. Alij concedunt animam & corpus nostrum corpore Iesū Christi nuttiri: non quod corpus ipsum reuera manducaretur, sed per fidem & imputationē. Alij manducationem non necessariam esse aiunt; & manducare nihil aliud esse quam credere. Sunt etiam qui dicant, etiam si spiritū & virtute carnis Iesū Christi participemus, non tamen ipsa participare carne. Omnibus fere idem accidit, quod ijs qui nouos fontes fodere cupiunt. Vt enim hi effossa altius aliquanto terra, iam hic, mox alibi ebullientis aquæ scaturiginem deprehendunt, quæ arenam modo in hanc modo in illam partem cispellat; sic quanto altius Sacramentarij cloacam hanc suam fodere conati sunt, tanto plures ac fœdiores opiniones erupisse videmus.

In horto primi nostri parentes decepti fuerunt. In horto etiam pauci hi, quos prius diximus, à Caluino sunt seducti. Esi enim Caluinus nequaquam ea dicendi qua scribendi gratia ac vi polluerit, tāta tamen in dicendo vehementia vtebatur, vt auditoribus non morosissimis facile quæ vellet persuaderet, in horto illo, inquam, primum Caluinisticum celebratum fuit Concilium, quod Galliæ postea tanto constitit. Et interfuerunt Antonius Duguius

Dignius Professor Academicus, Philippus Veronius Episcopalis sedis procurator, Albertus Babinus, & Ioannes Veronius, Pictavienses. Præcipua vero tum Caluino, ut diximus, disputatio fuit de real præsentia corporis Christi in Sacramento. Hic enim lapis ille est offendiculi, ab ipso tam ad Catholicos quam Lutheranos supplantandos obiectus. Tætöpete vero disputatio eius præsentibus placuit, ut ea quæ dixisset, scripto consignata sibi tradiderentur. Quod ille non grauate fecit. Post hæc pauci illi in locis secretis & speluncis, & per pagos etiam & villas frequenter conuenerunt: quibus mox accessit Ioannes de Boisseau Bordenius, causarum patronus; & alius quidam Vortumianus appellatus. Tandem etiam Carolus Lesagus scilicet huic nomen dedit. Ex his tamen Bordenius, homo valde doctus, XL annis post Calvinismo repudiat, in Catholica religione vitam clausit, quum LXXX ætatis annum pæne attigisset. In locis illis secretis prima Calvinistica Cœna celebrata fuit, quam Manducationem postea appellauerunt, ut sequenti libro ostendâ. Exhortatione prius à Caluino factâ (sic enim coitiones suas initio nominabant) & implorato diuini Spiritus auxilio, ut gratiam suam super paruum illum gregem in nomine ipsius congregatum effunderet. Deinde lecto è S. Scriptura capite aliquo, non ipse solum ambigua explicabat, vel potius magis inuoluebat: sed aliorum etiam sententias, tamquam in priuata disputatione exquirebat. Et hæc quidem sacra ista celebrandi forma aliquam diu postea in vsu fuit.

IV. Caluinus interim fertum sibi in igne esse intelligens conatus suos omni arte promouere saggebat. Quid multis: Tribus tandem è se ceteriori hoc conuenticulo pertransiit, ut doctrinam hæc nouam per Fræciam, apud eos præsertim qui aliquem Lutheranismi gustum haberent, disseminandi, & ut iactabant, miserè deceptis Pæpistis oculos aperiendi prouinciam suscepere. Hoc enim nomine eos vocabant qui antiquam, & per manus ab Apostolorum que successoribus traditam Fidem sequuntur. Consilio ergo habito decretum fuit, ut Vernouius Pictauij & in vicino agro animas lucrifaceret, vel perderet potius: dum reliqui in longinquioribus locis venantur. Ad sumtus vero eam in rem modicum pecuniæ collectum fuit. Duo illi ut securitati suæ consulere, noua sibi nomina (vri mos ferè est sectarijs) sumserunt. Eorum vnus *Lebon homme*, id est, Bonus vir; alter *Ramasseur*, id

est, dispersi gregis recollector dici voluit. Et ille quidem passim oberrans, in conuenticulis tam præces, quam Manducationem ad nouam illam formam, quæ à viro illo Dei, ut iactabat, tradita erat, celebrabat. Et quia hic antea in Pictaviensi Academia Institutiones in Ministraria (sic tum Iuris illud Auditorium vocabatur) prælegerat, Caluinus & alij vix eum alio quam Ministri nomine appellabant: ex quo factum puto, ut Calviniana sectæ disseminatores & nouæ doctrinæ Prædicatores, Ministri dici cœperint, & adhuc dicantur. Sed hæc de re alibi latius. Recollector ille viginti fere annos in colligendis, vel ut verius dicam, dispergendis Christi ouibus consumpsit: & quamuis homo esset pæne illiteratus, atque ineptus, quoties tamen in Ecclesiasticos inuehebatur, tamquam Pericles aliquis tonare & fulgurare videbatur. Caluinum in omni sermone iactabat, & scripta quædam eius nò secus ac Sibyllinos libros essentabat. Hi tres, ut Victor Caierus inquit, Caluini mandatorum fuere exsequutores, Galia perturbatores, & primi schismatis auctores. Ecce tibi eorum maiores, qui Mundi Reformatores audire volunt. Quid agitis miseri Theristæ atque Iri? An Aiactis & Achillis similes esse vultis? Quid vos, qui heri atque hodie tamquàm fungi nati estis, genealogiam vestram ex alto repetitis, & ad ipsos Apostolos referitis? Sed recte habet. Infamis vestræ originis testem victorem Caierum habemus, eum qui celebris olim inter vos conuicator fuit, quem vestrum olim tantis ornastis laudibus, nunc nostrum omnibus modis infamare conamini: illum, inquam, qui nouit quinam vos sitis, & vnde sitis, cui denique vestra omnia satis superque nota sunt atque explorata. Scio equidem quid vobis doleat: nempe hunc exquisitæ eruditionis hominem totum in eo esse, ut quæ tam exemplo quàm doctrina olim destruxit, nunc restauret. Hic de Recollectore hoc vestro loquens, ait, eum pagos & villas per Pictonas, Santonas & Engolismensem agrum obijisse, nec quidquam intentatum reliquisset. At Bonus ille vir, de Caluini Consilio, in Tolosana vrbe latibulum sibi quæsiuit, non ignarus eò ad capiendum ingenij cultum à Nobilitate liberos magno numero mitteri. In hac certe Vniuersitate ab ijs qui emergere cupiunt, prima fere dignitatum fundamenta iaciuntur.

V. Vernouius, quia notior erat quam ut diu latere posset, Pictauij mansit, ut inter Academicam iuuentutem, ad credendum parua facilem, & no-

narum rerum cupidam, doctrinæ suæ zizania disseminaret. Tam hic vero quam reliqui illud inprimis agebant, ut Professores & Rectores iuuenturis ad suas partes adiungerent; nō ignari, quemadmodum prostrato imperatore facili plerumque est victoria; sic his veluti iuuenturis deuictis ducibus, facile gregarios illos milites ductū illorum & auspicia sequi solitos, manus quoque præbituros. Et quidem ille quem Boni viri nomē assumpsisse diximus, Aginni, quod oppidum prima mihi cunabula præbuit, Rectorem quendam scholasticæ iuuenturis Sarrafinum nomine, suarum partium obtrusit, qui primus Caluinismum ibi, licet recte, docuit. Eimox succenturiatus fuit eiusdem conditionis homo, Vindocinus nomine: qui primus in prædicto oppido ob hæresin vtricibus flammis vstulatus fuit. Mox huc illuc alij circummissi sunt, in Aquitania præsertim, Andreas Melanchthon Germanus Toninum; Andreas Caruius Atrebatensis Villam nouam, sub scholastici magistri habitu theologi seu Ministri munus exercens; Andreas de la Voye Picardus ad fanum S. Fidei; alij alio. Possem equidem plurium eiusmodi hominum nomina hoc loco citare; sed duos illos commemorasse mihi sufficit, ut tam Caluini quam ab ipso missorū Apostolorum fraus & astutia, tanto melius appareat, ut qui hac potissimum ratione, corruptis nimirum præceptoribus, perniciosæ suæ doctrinæ virus scholasticæ iuuenturi instillare saregerunt, Memini Burdigalæ ex horum numero, sed inferioris subelli Pædagogum aliquem, Valesium nomine, consuetudinem illam qua initio lectionis cruce se quisque signare solebat, tamquam ineptam & simiis potius convenientem irritasse; deinde priuatim capita quædam nouæ religionis, veluti per ludum & iocum inculcasse. Qua arte quid mirum si animos nostros adhuc tenellos facile subegerit? nam

*Quo semel est imbuta recens, seruat odorē
Testa diu.*

Quemadmodum videmus, ea quæ prima animis pueritiæ impressa sunt, difficilime vbi vel paullulum radices egerint, euelli. Vt enim oculi maligni vel aspectus quoque ad ipsum infantium cor facile penetrat, eique virus quodammodo affundit; sic teneri iuuenturis animi hæreseos a conito facile intoxicantur, nisi bonis remedijs præseruariis, ut vocant, & inprimis impenetrabili illo quem

Polybius Cordis custodem appellat, lapide muniti sint. Et hoc quidem modo, ut ad propositum redeam, à Caluino missi Mercurij in duabus illis Academicis, Tolosana scilicet & Pictauiensi, plurimum damni dederunt. Quid vero hoc mirum in iuuenibus, quibus sanguis calet, & animus futuri improuidus & periculi securus, cæca tam nouarum rerum quam falsæ libertatis cupiditate flagrat? Quid gratius his prædicari poterat, quam à carniū esu etiam diebus vetricis non abstinendū, non ieiunandum, non peccatorum exomologesia apud sacerdotem esse faciendam? Et alioqui ita comparatum est, ut noua etiam quæcumque magis placeant quam vstata. Quocirca minus miror, non paucos noua hæc dogmata ita mordicus fuisse amplexos, ut etiam imberbes fere adhuc tam corporis quam animæ iacturam facere maluerint quam hæresi renunciare. Adeo scilicet peruersus ille spiritus animos illos teneros fascinauerat. Et hi quidem, ut est ætas illa, vbi semel frænos ruperit, ad quidvis audendū proiecta, primi famosos contra Ecclesiam libellos templorum valuis affixerunt, feres effregerunt, statuas deiecerunt, baptisteria foedissime conspurcarunt, mille denique insolentias; noctu præsertim, vel sacrilegia potius, commiserunt. Crescente indies furiosorum hominum numero conuentus haberi publice cœpit, & Ministri quidam electi sunt, qui verbum Dei, quod nūquam didicerant, docerent. Decretum etiam, ne cui scholarium, qui Veritatis cognitionem haberet (huius enim prætextu tamquam clypeo utebatur) sine Ministrorum licentiā domum discedere liceret, ut ipsorum restantur Historiæ. Discedentes vero ab iisdem copiose instruebantur, quomodo domi & alibi passim se gerere, & quas diuini verbi amplificandi rationes inire deberent.

Ne vero necessaria ad hanc rem deessent subsidia, multis libellis partim contra Ecclesiasticos diffamatorijs, partim formulas quasdam præcandi & nouæ fidei capita continentibus, emissarij illi instructi fuerunt. Francisci I. enim & Henrici II. temporibus libelli illi Catechistici, qui postea regnante Francisco II. tanto numero in publicum euolarunt, clanculum tantum circumferebantur. Dici vero vix potest, quam late pestis hæc inter Gallicam iuuentutem per totum ferè regnum breui tempore prospersit, alijs alios inficientibus, dum quisque nouæ illius religionis secreta explicari conatur. Videre erat passim textores, sutores, sartores, fullones, institores, vel clam vel palam etiam

etiam ad populum è verbo Dei, uti iactabant, declamantes, & novas fundantes Ecclesias. Constat certe, Anno M. D. XL. in omni horum numero vix quemquam litteratum fuisse. Satis illis erat, si nouum Testamentum vulgari lingua legere, & in eptis quibusdam ratiunculis Catholicorum dogmata impugnare & in dubium reuocare, omnia deniq; suo more explicare possent. Ecce ex quam tenuibus iuris ad tantam magnitudinem progressa sit hæresis! Et quamvis istorum hominum quibus contra Catholicam fidem utebantur, leuia admodum essent & futilia argumenta, eadem tamen ad multorum implicandas conscientias nimis magnam vim habuerunt, eorum præsertim, quibus melior deinde instructio non obtigisset.

DE IMAGINVM VSV, OB QVEM
multi Catholicam religionem repudiarunt.

CAPVT XII.

ARGVMENTVM.

- I. Imaginum seu statuarum vsus in Ecclesia, Caluinistis præcipuus rebellionis prætextus.
- II. Vox Imago male pro Idolo sumitur.
- III. Dei præceptum de Idolis quomodo intelligendum.
- IV. In Deum nulla cadit contrarietas aut repugnantia.
- V. Imagines apud Christianos in honorem Dei erecta.
- VI. Ad quid conducant.
- VII. Caluinista Dei confracta imagine, diaboli integram relinquunt.
- VIII. Quomodo Catholici Sanctorum imaginibus vtantur.

VNA ex præcipuis causis, ob quas multi ex clarissima Ecclesie luce in spissas hæreses & errorum tenebras præcipitarunt, illa erat, quod dicerent, honorem vni Deo debitum, à Catholicis imaginibus tribui. Quum enim in Biblijs legissent illud, *Nefacias tibi imaginem, &c.* (quod tam incepte verum quam male intellectum est) statim Catholicos veluti idololatrias condemnabant, Ecclesiam idololatriæ synagogam appellantes, vt qua dilignei & lapidei adorarentur: quam rem infamiam plenam & Deus ipse summe oderit, & o-

mnes veri Christiani semper vehementer sint detestati. Quare illo præcepto, *Nefacias tibi imaginem, &c.* auditorum aures in omni fere sermone obuerberabant, atque eo vno Catholicos nihilo paganis & idololatriis meliores esse, conuinci posse asserabant: quos tamen non Catholicos, sed Papistas appellabant, nouo quidem nomine, sed cuius pudere neminem debeat; quum nihil aliud eo significetur, quam Catholicos spirituales esse infantes Sanctissimi Domini nostri Papæ, Dei in terris Vicarij.

II. Noui illi Bibliorum traductores atque interpretes, vel corruptores potius, vt in plerisque alijs locis libidini suæ contra conscientiam nimis indulserunt; ita tam in capite IV. Deuteronomij quæ alibi voci *Idolū, imaginis* nomen substituerunt; quasi nescientes scilicet, *Imaginem* genus esse, vt Dialectici vocant, *Idolum* speciem; speciem vero sub genere, non autem genus sub specie comprehendit. Quid, quod in Gallica etiam lingua vox *Idolum* semper in malam partem sumitur, non ita *Imago* Nam & Iesus Christus Dei Imago; & homo quantumuis vilis & abiecta creatura ad Dei Imaginem conditus dicitur. *Imaginum* vsus est, vt & templis ornamento sint, & ijs quorum res gestas & victorias repræsentant. *Idola* vero ideo eriguntur, vt animos hominum ad sacrilegum falsorum deorum cultum abducant. Quin etiam *Idolum*, vt D. Paulus testatur, nihil est, quia rem scilicet quæ non est repræsentat. Etiam pueris in schola notum est, *Imaginem* semper ad aliquid referri; *idolum* vero ad nihil aliud quam ad seipsum. Eustathius in XI. *Odyssæ*, *Idolum* esse ait velut *umbram* quandam, aut mente conceptum phantasma, quod veri nihil in se habet. Et hinc illorum quos pagani adorant deastrorum statua, *idola* appellata sunt: quæ licet materia & certa forma constent, nihil tamen quod in rerum sit natura, sed vanum tantum, & id quod numquam Deus fuit, immo ne id quidem quod illis adumbratur, repræsentant.

III. Præceptum vero de *Idolis* non faciendis aut colendis, quod à Deo populo recens ex *Egypto* educto datum fuit, de illis tantum quæ *Egypti* adorabant, *idolis* intelligendum est. Quia enim verendum erat, ne populus diuinitus electus, ex longa *Egyptiorum* consuetudine & cohabitatione contagionis aliquid traxisset, eoque facile ad falsos Deos colendos abduci posset; impietati huic non sine grauissima causa per præceptum hoc occurrere voluit. Sed age. Aut Deus hoc mandato omnes imagines prohibuit, aut aliquas tantum, eas